

Willibrordvertaling Ruth

Hoofdstuk 1

Terugkeer van Noömi en Ruth

[1] In de tijd van de rechters brak er in het land een hongersnood uit. Een man trok weg uit Betlehem, in Juda, om zich met zijn vrouw en zijn twee zonen als vreemdeling in de vlakte van Moab te vestigen. [2] De man heette Elimelek; zijn vrouw heette Noömi; de twee zonen heetten Machlon en Kiljon. Het waren Efratieten uit Betlehem in Juda. Toen zij de vlakte van Moab bereikten, bleven zij daar wonen. [3] Elimelek, de man van Noömi, stierf en zij bleef achter met haar zonen. [4] Die trouwden beiden met een Moabitische vrouw; de ene vrouw heette Orpa, de andere Ruth. Ongeveer tien jaar woonden zij daar. [5] Toen stierven ook Machlon en Kiljon, en na het verlies van haar beide zonen en haar man bleef de vrouw alleen achter. [6] Samen met haar schoondochters aanvaardde zij de terugtocht uit de vlakte van Moab, want zij had gehoord dat de heer zich het lot van zijn volk had aangetrokken en het weer brood gaf. [7] Zij verliet dus, samen met haar beide schoondochters, de plaats waar zij gewoond had. [8] Maar op de terugweg naar Juda zei Noömi tegen haar beide schoondochters: ‘Ga maar terug naar het huis van je moeder. De heer moge jullie trouw blijven, zoals jullie het zijn gebleven tegenover de doden en mij. [9] Dat de heer ieder van jullie een man geeft, in wiens huis je geborgenheid vindt.’ Daarop kuste zij hen. [10] Maar zij begonnen luid te wenen en zeiden: ‘Nee, wij willen met u teruggaan naar uw volk.’ [11] Maar Noömi drong aan: ‘Ga toch terug, mijn dochters! Waarom zouden jullie met mij meegaan? Heb ik dan nog zonen in mijn schoot, die jullie mannen kunnen worden? [12] Ga toch terug, mijn dochters. Ik ben immers te oud om nog een man te krijgen. En al zou ik zeggen: Er is nog hoop voor mij, en al zou ik nog vannacht een man hebben en zonen krijgen, [13] wachten jullie dan tot ze groot zijn? Zouden jullie zo lang alleen blijven en zonder man leven? Nee, mijn dochters, mijn lot is te bitter voor jullie, want de hand van de heer heeft zich tegen mij gekeerd.’ [14] Maar zij bleven luid wenen. Ten slotte kuste Orpa haar schoonmoeder vaarwel, maar Ruth klemde zich aan haar vast. [15] Noömi zei: ‘Je schoonzuster gaat terug naar haar volk en haar god. Ga toch met haar mee!’ [16] Maar Ruth antwoordde: ‘Dring er niet langer op aan dat ik u verlaat en terugga, zo ver van u vandaan. Waar u gaat, ga ik; waar u blijft, blijf ik. Uw volk is mijn volk, uw God is mijn God. [17] Waar u sterft, wil ik sterven en daar wil ik ook begraven worden. De heer moge mij dit aandoen en nog erger, wanneer iets anders dan de dood ons zou scheiden.’ [18] Toen Noömi zag dat Ruth vastbesloten was om met haar mee te gaan, drong zij niet langer aan. [19] Samen gingen zij verder tot zij in Betlehem kwamen. Hun komst bracht de hele stad in beroering; de vrouwen zeiden: ‘Maar dat is Noömi!’ [20] Zij antwoordde: ‘Noem mij niet langer Noömi; noem mij liever Mara, want de Almachtige heeft mij een heel bitter leven gegeven. [21] Rijk ben ik hier weggegaan, met lege handen laat de heer mij terugkomen. Waarom mij nog Noömi noemen, nu de heer tegen mij heeft getuigd en de Almachtige mij zoveel ongeluk heeft gebracht?’ [22] Zo keerde Noömi, samen met haar schoondochter Ruth, de Moabitische, uit de vlakte van Moab terug. Zij kwamen in Betlehem aan bij het begin van de gersteoogst.

Hoofdstuk 2

Ruth ontmoet Boaz

[1] Nu was Noömi aan de kant van haar man verwant aan een zekere Boaz, een vermogend man uit de familie van Elimelek. [2] Ruth, de Moabitische, zei tegen Noömi: ‘Ik zou wel naar het land willen gaan om ergens achter een maaier, die mij dat toestaat, aren te lezen.’ Noömi antwoordde: ‘Doe dat, mijn

dochter.’ [3] Zij ging dus naar het land om aren te lezen achter de maaiers. Toevallig kwam ze terecht op de akker van Boaz, uit het geslacht van Elimelek. [4] En daar kwam ook Boaz uit Betlehem. Hij zei tegen de maaiers: ‘De heer zij met jullie’, en de maaiers antwoordden: ‘Wees gezegend door de heer.’ [5] Boaz vroeg de knecht die de leiding had over de maaiers: ‘Van wie is die jonge vrouw?’ [6] De knecht die de leiding over de maaiers had antwoordde: ‘Het is een jonge Moabitische, die met Noömi is meegekomen uit de vlakke van Moab. [7] Zij vroeg of zij aren mocht lezen achter de maaiers. Sinds zij vanmorgen hier is gekomen, is zij onafgebroken bezig geweest en heeft zij zich amper rust gegund.’ [8] Toen zei Boaz tegen Ruth: ‘Hoor eens, mijn dochter, je moet niet op een andere akker gaan lezen. Ga hier niet vandaan en sluit je aan bij de vrouwen die hier werken. [9] Volg ze op de voet en houd je ogen gevestigd op de akker die gemaaid wordt. Ik heb mijn knechten opdracht gegeven je te laten begaan. En als je dorst krijgt, ga dan naar de waterkruiken en drink van het water dat de knechten geput hebben.’ [10] Ruth wierp zich diep gebogen ter aarde en zei: ‘Waaraan heb ik het verdiend dat u zo goed voor mij bent? Ik ben toch maar een vreemdeling.’ [11] Boaz antwoordde: ‘Er is mij verteld wat je na de dood van je man allemaal voor je schoonmoeder hebt gedaan; vader, moeder en geboorteland heb je verlaten om naar een volk te gaan dat onbekend voor je was. [12] De heer, de God van Israël, onder wiens vleugels je een toevlucht hebt gezocht, moge je dat vergelden en je rijkelijk belonen.’ [13] Ruth antwoordde: ‘U bent goed voor mij, mijn heer, door mij gerust te stellen en zo vriendelijk tot uw dienaressen te spreken, terwijl ik niet eens een van uw dienaressen ben.’ [14] Toen het etenstijd was, zei Boaz tegen haar: ‘Kom erbij, dan kun je met ons eten en je brood dopen in de azijn.’ Zij ging bij de maaiers zitten en Boaz gaf haar gepoft graan. Zij at tot ze verzadigd was en hield nog over. [15] Toen zij opstond om weer aren te gaan lezen, gaf Boaz zijn knechten bevel: ‘Ook rondom de schoven mag zij lezen en jullie mogen het haar niet lastig maken; [16] integendeel, trek opzettelijk wat aren uit de schoven en laat die vallen; en als zij die opraapt houd haar dan niet tegen.’ [17] Zo bleef zij tot de avond aren lezen op het land. Toen zij de aren leeg klopte die ze had bijeengelezen, had ze bijna een hele efa gerst. [18] Ze ging daarmee naar de stad, en liet haar schoonmoeder zien hoe veel zij verzameld had. Daarna haalde zij ook het overschot van de overvloedige maaltijd tevoorschijn en gaf dit aan haar. [19] Haar schoonmoeder vroeg: ‘Waar heb jij vandaag aren gelezen? Waar heb je gewerkt? Gezegend wie zo vriendelijk voor je geweest is.’ En Ruth vertelde haar schoonmoeder bij wie ze gewerkt had. ‘De man bij wie ik vandaag gewerkt heb’, zei ze, ‘heet Boaz.’ [20] Toen zei Noömi tegen haar schoondochter: ‘Moge die man, die tegenover de levenden en de doden zijn goedheid laat gelden, gezegend zijn door de heer.’ Zij vervolgde: ‘Die man is aan ons verwant; hij is een van degenen die familieverplichtingen tegenover ons hebben.’ [21] Ruth, de Moabitische, zei: ‘Hij heeft mij zelfs gezegd dat ik mij bij zijn knechten kon aansluiten totdat al zijn koren gemaaid is.’ [22] Noömi antwoordde: ‘Het is goed, mijn dochter, dat je meegaat met de vrouwen die bij hem werken. Op een andere akker zouden ze je misschien moeilijkheden bezorgen.’ [23] Ruth bleef dus bij de vrouwen die bij Boaz werkten tot het einde van de gerste- en tarweoogst om aren te lezen. Zij woonde bij haar schoonmoeder.

Hoofdstuk 3

Ruth en Boaz op de dorsvloer

[1] Op een zekere dag zei Noömi, de schoonmoeder van Ruth: ‘Mijn dochter, ik zou jou graag onderdak willen geven waar je gelukkig kunt zijn. [2] Je weet dat Boaz, bij wie je met de vrouwen op het land hebt gewerkt, familie van ons is. Nu gaat hij vannacht op de dorsvloer de gerst wassen. [3] Was je en parfumeer je, doe je mantel om en ga naar de dorsvloer, maar zorg ervoor dat de man je niet opmerkt voordat hij klaar is met eten en drinken. [4] Wanneer hij gaat slapen, let dan goed op waar hij gaat liggen. Dan ga jij erheen, je slaat de deken aan zijn voeteneind op en je gaat daar liggen. Hij zal je dan wel vertellen wat je moet doen.’ [5] Ruth antwoordde: ‘Ik zal doen wat u mij zegt.’

[6] Zij ging naar de dorsvloer en deed wat haar schoonmoeder had gezegd. [7] Boaz at en dronk, en ging goedgehumt naast de graanhoop slapen. Zachtjes liep Ruth naar hem toe, sloeg de deken aan zijn voeteneind op en ging liggen. [8] Midden in de nacht schrok Boaz wakker: hij ging overeind zitten en zag aan zijn voeten een vrouw liggen. [9] Hij vroeg: ‘Wie ben je?’ Zij antwoordde: ‘Ik ben Ruth, uw dienaar. Spreid uw mantel uit over uw dienaar, want u hebt familieverplichtingen tegenover mij.’ [10] Hij zei: ‘Mijn dochter, wees gezegend door de heer! Dit bewijs van trouw is nog mooier dan het vorige; je hebt geen jonge mannen nagelopen, geen arme en geen rijke. [11] Maak je niet ongerust, mijn dochter; ik zal doen wat je van mij vraagt; iedereen in de stad weet immers dat je een bekwame vrouw bent. [12] Het is inderdaad waar dat ik familieverplichtingen tegenover je heb, maar er is nog iemand anders die deze verplichtingen heeft en die meer aan je verwant is dan ik. [13] Blijf vannacht maar hier. Blijkt morgen dat die man zijn verplichtingen tegenover jou wil nakomen, goed, laat hij ze nakomen. Is hij er niet toe bereid, dan zal ik, zowaar de heer leeft, mijn verplichtingen tegenover jou nakomen. Slaap nu maar rustig tot het ochtend is.’ [14] Zij bleef tot de ochtend aan zijn voeten liggen en nog voordat het zó licht werd dat men iemand kon herkennen stond zij op, want Boaz had gezegd: ‘Niemand mag weten dat een vrouw op de dorsvloer geweest is.’ [15] Hij zei tegen Ruth: ‘Kom hier met je omslagdoek en houd hem open.’ Zij hield hem open en hij mat zes maten gerst af en deed die erin. Daarna ging zij naar de stad.

[16] Toen ze bij haar schoonmoeder kwam, vroeg deze: ‘Hoe is het je vergaan, mijn dochter?’ Ze vertelde wat de man voor haar gedaan had [17] en zei: ‘Hij heeft me zes maten gerst meegegeven en hij zei: “Jij mag bij je schoonmoeder niet met lege handen aankomen!”’ [18] Noömi antwoordde: ‘Blijf nu maar hier, mijn dochter, tot je weet hoe de zaak geregeld wordt. Die man zal niet rusten totdat hij vandaag nog de zaak in orde heeft gebracht.’

Hoofdstuk 4

Boaz huwt Ruth

[1] Intussen was Boaz naar de stadspoort gegaan en had daar plaatsgenomen. Toen hij de man zag voorbijkomen die familieverplichtingen tegenover Ruth had en over wie hij had gesproken, riep hij: ‘Zeg Dinges, kom eens hier en ga zitten!’ De man kwam en ging zitten. [2] Daarop haalde Boaz er tien van de oudsten van de stad bij en verzocht hun plaats te nemen. Toen zij waren gaan zitten [3] zei hij tegen de man die tegenover Ruth familieverplichtingen had: ‘Het stuk land dat eigendom was van onze broeder Elimelek wordt te koop aangeboden door Noömi, die teruggekeerd is uit de vlakte van Moab. [4] Ik vond dat ik je dit moest meedelen en je zeggen: koop dat stuk land, ten overstaan van hen die hier zitten, ten overstaan van de oudsten van het volk. Wil je van je recht gebruik maken, doe het dan. Wil je het niet, zeg het mij dan, want na jou heeft niemand hier rechten, behalve ik.’ De man antwoordde: ‘Ik laat mijn recht gelden.’ [5] Maar Boaz zei: ‘Op het ogenblik dat je van Noömi de akker koopt, koop je meteen Ruth, de Moabitische, de vrouw van de overledene, om de naam van de overledene op zijn familiebezit te laten voortbestaan.’ [6] Toen verklaarde de man die familieverplichtingen had tegenover Ruth: ‘Dan kan ik mijn recht niet laten gelden. Het zou de ondergang van mijn familiebezit worden. Neem jij mijn rechten maar over; ik kan mijn verplichtingen niet nakomen.’ [7] – Bij terugkoop of ruil bestond vroeger in Israël het volgende gebruik: om de zaak rechtsgeldig te maken, deed de ene partij een sandaal uit en gaf die aan de andere. Zo werd in Israël een overeenkomst bekrachtigd. – [8] De man die dus aanspraak kon maken op de koop zei tegen Boaz: ‘Koop jij die grond maar!’ En hij deed zijn sandaal uit. [9] Boaz van zijn kant zei tegen de oudsten en tegen heel het volk: ‘Hiermee bent u getuige dat ik van Noömi het hele bezit van Elimelek koop, met alles wat heeft toebehoord aan Kiljon en Machlon. [10] Bij deze koop is Ruth ingesloten, de Moabitische, de weduwe van Machlon: ik neem haar als vrouw, om de naam van de overledene op zijn familiebezit te laten voortbestaan, zodat die naam niet verdwijnt uit zijn familie en uit de poort van zijn

stad. Hiermee bent u getuige.’ [11] Het volk dat in de poort bijeen was, en de oudsten riepen uit: ‘Wij zijn getuige! Moge de heer van de vrouw die uw huis binnentreedt een Rachel en een Lea maken, die samen het huis van Israël hebben gebouwd. Word rijk in Efrata en maak uw naam beroemd in Betlehem. [12] Uw huis moge worden als dat van Peres, de zoon van Tamar en Juda, door de kinderen die de heer u uit deze jonge vrouw zal geven.’

[13] Zo nam Boaz Ruth tot vrouw. Hij had gemeenschap met haar; door de gunst van de heer werd zij zwanger en baarde een zoon. [14] Toen zeiden de vrouwen tegen Noömi: ‘Gezegend de heer, die je nu toch nog een erfgenaam heeft geschonken, wiens naam in Israël beroemd zal zijn. [15] Hij zal je doen herleven en zorgen voor je oude dag, want je schoondochter, die zoveel van je houdt, heeft hem gebaard, zij die meer betekent voor jou dan zeven zonen.’ [16] Noömi nam het kind op haar schoot en verzorgde het. [17] De buurvrouwen gaven het kind een naam en zeiden: ‘Noömi is een zoon geboren.’ Zij noemden het kind Obed. Hij is de vader van Isaï, de vader van David.

[18] Dit zijn de nakomelingen van Peres. Peres verwekte Chesron, [19] Chesron verwekte Ram, Ram verwekte Amminadab, [20] Amminadab verwekte Nachson, Nachson verwekte Salma, [21] Salmon verwekte Boaz, Boaz verwekte Obed, [22] Obed verwekte Isaï en Isaï verwekte David.

Deze vv. (18-22) zijn toegevoegd (vgl. 1 Kr 2,4-15) ter verduidelijking van v. 17.